C/2025/765

11.2.2025

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Liberale tjenesteydelser i den grønne omstilling

(initiativudtalelse)

(C/2025/765)

Ordfører: **Violeta JELIĆ**

Medordfører: **Gaetano STELLA**

Rådgivere	Vladimíra DRBALOVÁ (for Gruppe I's ordfører) Alessio D'AMATO (for Gruppe III's medordfører)
Plenarforsamlingens beslutning	18.1.2024
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
Kompetence	Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer
Vedtaget i sektionen	5.11.2024
Vedtaget på plenarforsamlingen	4.12.2024
Plenarforsamling nr.	592
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	197/0/5

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU glæder sig over Kommissionens tilsagn i de nye politiske retningslinjer for 2024-2029 om at udarbejde en plan for Europas bæredygtige velstand og konkurrenceevne baseret på en ny »aftale om ren industri« og et velfungerende europæisk indre marked, som er afgørende for en gnidningsløs grøn og digital omstilling.

1.2. EØSU anerkender den grundlæggende rolle, som liberale tjenesteydelser spiller for den grønne omstilling, hvilket er underforstået i »aftalen om ren industri« og potentielt kan bane vejen for såvel muligheder som udfordringer, navnlig med hensyn til kompetencebehov.

1.3. EØSU opfordrer EU's institutioner til at tilvejebringe foranstaltninger, der gør det muligt for virksomheder at tilpasse sig de ændringer, der følger af en så kompleks proces som den grønne omstilling, for at fastholde virksomheder i Europa og opfylde de udfordrende mål for bæredygtighed i EU. Der bør være særlig fokus på familieforetagender og mikrovirksomheder samt små og mellemstore virksomheder og på at nå målene vedrørende konkurrenceevne.

1.4. EØSU er bekymret for, at den grønne omstillingsproces kan gå i stå på grund af mangel på arbejdskraft, færdigheder og kompetencer, manglende overensstemmelse mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer, stigende lovgivningsmæssige, administrative og omkostningsmæssige byrder samt nye udfordringer som følge af hastige ændringer i forsyningskæder.

1.5. Den nye vision for en Union med færdigheder skal implementeres. Der skal gennemføres konsekvente reformer af uddannelsessystemerne for at tilpasse læseplaner og pensa til ændringer på arbejdsmarkedet, støtte alle relevante uddannelsesprogrammer (herunder STEM), gennemføre en ny strategi for erhvervsrettet uddannelse og støtte lærere og undervisere samt forbedre koordineringen på EU-plan.

1.6. EU's institutioner og medlemsstater bør anerkende den centrale rolle, som regulerede såvel som uregulerede liberale tjenesteydelser spiller for Europas ambitiøse tilbagevenden til velstand. Denne tilbagevenden skal imidlertid ske i overensstemmelse med mål for miljø og bæredygtighed samt støtte udviklingen af færdigheder på en måde, der skaber synergi med økonomiske sektorer, og som udtrykkeligt tager højde for udviklingen i værdikæders strukturer.

1.7. EØSU anerkender samtidig behovet for at fremme uddannelsesinitiativer både på EU-plan og i medlemsstaterne. Dette kan omfatte specifikke økonomiske incitamenter til erhvervsuddannelseskurser, der har til formål at gøre de liberale erhverv grønnere. Det kan også omfatte etablering af akademiske kurser på EU-plan for at inddrage nye fagfolk eller efteruddanne eksisterende fagfolk i bæredygtighedsmål og for at fremme både tilpasning til og forbedring af eksisterende færdigheder og job (opkvalificerings- og omskolingsprogrammer). Disse initiativer kan også være med til at skabe nye færdigheder med henblik på den grønne og den digitale omstilling.

1.8. EØSU foreslår, at der fokuseres på politikker til at støtte netværkssamarbejde blandt udbydere af liberale tjenesteydelser med henblik på at forbedre de dermed forbundne aktiviteters operationelle omfang, og at der i den forbindelse tages behørigt hensyn til de enkelte medlemsstaters særlige karakteristika.

1.9. Kvalifikationskløften kan afhjælpes ved at følge ovennævnte forslag og uddanne kvalificerede fagfolk i Europa eller ved at tiltrække fagfolk fra lande uden for EU gennem politikker og initiativer (f.eks. »talentpulje«-initiativet, som kan bidrage til at tiltrække fagfolk fra tredjelande og samtidig udvide markedet for fagfolk i EU).

1.10. EØSU understreger den vigtige rolle, som arbejdsmarkedets parter, organisationer for udbydere af liberale tjenesteydelser og andre relevante civilsamfundsorganisationer spiller for vellykkede og retfærdige grønne omstillingsprocesser.

1.11. EØSU fremhæver desuden andre udfordringer i en bredere sammenhæng ved levering af liberale tjenesteydelser herunder hindringer for anerkendelse af kvalifikationer, som skal fjernes for at fremme erhvervsmæssig mobilitet og afhjælpe kvalifikationskløfter. EØSU anbefaler en fortsat indsats på dette område, også gennem opfølgende udtalelser om disse spørgsmål.

2. **Politisk baggrund**

2.1. På et ekstraordinært møde i EU-Rådet den 17.-18. april 2024 forpligtede EU's ledere sig til en ny aftale om europæisk konkurrenceevne, der er forankret i et fuldt integreret indre marked. Dette skal være målrettet mod at styrke EU's økonomiske, produktionsmæssige, industrielle og teknologiske grundlag og dermed sikre Unionens økonomiske robusthed og industrielle fornyelse, globale konkurrenceevne, teknologiske førerposition og tiltrækningskraft som et sted at drive virksomhed. Specifikke foranstaltninger er nu en del af kommissionsformandens nye politiske retningslinjer for 2024-2029, og EU's langsigtede mål fremhæves med al tydelighed i den nylige Draghi-rapport ([1]).

2.2. **Den grønne omstilling er i fuld gang, men der skal stadig tages afgørende skridt i flere sektorer**. Der er dokumentation for, at nogle miljøpåvirkninger ved aktiviteter i Europa er faldende over tid, hvilket fremgår af statistik for CO_2-udledning og materialeeffektivitet. Der skal dog tages yderligere skridt for at opnå en stabil omstilling ([2]).

2.3. Der bør primært fokuseres på at gennemføre den eksisterende lovramme for 2030 på den enkleste og mest retfærdige og omkostningseffektive måde. Den bebudede **aftale om ren industri**, som underbygges af **retsakten om fremskyndelse af industriel dekarbonisering** for at støtte industrier og virksomheder i overgangsperioden, medfører imidlertid både en række udfordringer og muligheder.

2.4. **Industrien skal bibeholdes i EU** ([3])**, fordi industrien vil tilvejebringe de klimaløsninger, som Europa har brug for**. EU's ledere står fast på at samarbejde med interessenter om at udarbejde og gennemføre en effektiv industripolitik ([4]), der dekarboniserer vores industri på en konkurrencedygtig måde (ved at reducere administrative og reguleringsmæssige byrder), opbygger Unionens konkurrencefordele inden for digitale og rene teknologier, diversificerer og sikrer strategiske forsyningskæder, omstrukturerer værdikæder og styrker Europas teknologiske og industrielle grundlag.

([1]) Draghi, M., 2024, *The future of European competitiveness*.
([2]) Se data på: https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi.
([3]) Underskrivere af Antwerpenklæringen. Vil du være med?
([4]) Det Europæiske Råds konklusioner, 18.4.2024: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12-2024-INIT/da/pdf.

2.5. **Den grønne omstilling indebærer samtidig sektorspecifikke ændringer og gør miljøindustrien endnu mere relevant**. Der er dokumentation for, at beskæftigelsen og merværdien i miljøindustrien vokser hurtigere end EU's samlede økonomi ([5]), hvilket baner vejen for nye liberale tjenesteydelser (f.eks. miljørevisioner).

2.6. Den europæiske grønne pagt skal først og fremmest være retfærdig og tage højde for de mulige risici og omkostninger i forbindelse med klima- og energiomstillingen. Det er kun med en stærk industriel struktur og en styrket og velstruktureret løbende arbejdsmarkedsdialog mellem arbejdsmarkedets parter (arbejdsgivere og arbejdstagere) på alle niveauer, at vi kan sikre en retfærdig grøn omstilling. Omstillingsprocessen skal omfatte organisationer og sammenslutninger, der repræsenterer erhverv, som er afgørende for at nå målene for den grønne og den digitale omstilling.

3. Ringe fremskridt med strukturreformer i servicesektoren

3.1. Det hidtil usete chok, der ramte EU's økonomi som følge af covid-19-pandemien kræver en indsats på alle fronter for at opnå et vellykket økonomisk opsving. Kombineret med andre foranstaltninger kan **effektive og gennemslagskraftige strukturreformer i servicesektoren sætte skub i den økonomiske genopretning og være med til at gøre den bæredygtig**. Tjenesteydelser spiller en vigtig rolle i EU's økonomi ikke blot ved at bidrage direkte til merværdi og beskæftigelse, men også ved deres funktion som led i værdikæderne og deres afgørende rolle i industrielle økosystemer ([6]) samt ved udvikling af innovative miljøvenlige løsninger.

3.2. **Antwerpenerklæringen** ([7]) **om en europæisk industriaftale er en ny drivkraft for liberale tjenesteydelser**. Der er et presserende behov for klarhed, gennemskuelighed og tillid til EU og dets industripolitik. Underskriverne opfordrer til **en fyldestgørende handlingsplan for at gøre konkurrenceevne til en strategisk prioritet og for at skabe betingelser for et stærkere forretningsgrundlag i EU**.

3.3. **Liberale erhverv spiller en afgørende rolle for energiomstillingen og den grønne omstilling**, fordi de sikrer specialiserede færdigheder og kompetencer samt høje standarder for sikkerhed og kvalitet i udviklingen og anvendelsen af bæredygtige teknologier. Deres etiske værdier, ekspertise og indsats for løbende uddannelse er afgørende for at udforme og opbygge effektive infrastrukturer med lav miljøpåvirkning, hvorved de fremmer innovation og integritet i produktionsprocesser, hjælper virksomheder (navnlig mikrovirksomheder og SMV'er) med at håndtere de lovgivningsmæssige og administrative udfordringer, som følger af de nye definitioner af bæredygtige økonomiske aktiviteter, og med at afdække tilgængelige finansieringsmuligheder for disse aktiviteter.

4. Servicesektorens centrale rolle med hensyn til at realisere grønne forsyningskæder og omstille værdikæder

4.1. I det nuværende økonomiske landskab i EU kan vi konstatere væsentlige ændringer i dynamikken i produktionsforsyningskæder. Disse ændringer forventes at bidrage til at omstille værdikæder og tilskynde til tilbageflytning, idet mange virksomheder overvejer at hjemtage produktion og tjenesteydelser, som tidligere blev udflyttet til lande uden for EU. Liberale tjenesteydelser ([8]) støtter virksomheder i nødvendigt omfang, så de kan tackle disse udfordringer.

4.2. **Desuden kan den igangværende omstilling være særlig relevant for mikrovirksomheder og SMV'er**, hvor udfordringerne i forbindelse med den grønne omstilling, herunder overholdelse af forpligtelser, som primært er blevet udformet med større virksomheder in mente, kræver, at de opbygger kapacitet til at håndtere udfordringer i relation til miljøbevidsthed og bæredygtighed. Dette samspil mellem SMV'er og liberale erhvervsdrivende kan sætte virksomheder i stand til at blive mere konkurrencedygtige, innovative og robuste. Adgang til finansieringskilder, finansielle incitamenter/tilskud, hjælp til at afdække potentielle markeder og støtte til udvikling af nye produkter, tjenesteydelser eller processer og til markedsføring eller distribution er afgørende for omstillingen til en ressourceeffektiv fremtid ([9]). Disse grønne rådgivningstjenester er baseret på faglig ekspertise og giver SMV'er et vigtigt marked for nye liberale tjenesteydelser og skal udvikles og fremmes.

([5]) Eurostatdata for 2000-2021: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Environmental_economy_%E2%80%93_statistics_on_employment_and_growth.
([6]) COM(2021) 385 final om status over og ajourføring af anbefalingerne til reformer af reguleringen af liberale erhverv.
([7]) EU industritopmøde, 20.2.2024: https://antwerp-declaration.eu/pdf/declaration.pdf.
([8]) Disse dækker områder som socialområdet, sundhed, teknik, økonomi og jura samt tværgående erhverv.
([9]) Flash Eurobarometer 498, marts 2022: https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287.

4.3. Derfor vil fremskridt inden for tjenesteydelser også have betydelige positive afsmittende virkninger for industrien i EU ([10]). Omkring 38 % af den samlede merværdi, der er en integreret del af produktionsindustriens efterspørgsel i EU, genereres af tjenesteydelser ([11]). Disse tjenesteydelser handles såvel inden for som uden for EU ([12]), hvilket kan have konsekvenser for beskæftigelsen og føre til tab af arbejdspladser. Der skal også tages hensyn til de særlige forhold i hver enkelt medlemsstat, da nærheden af udbydere af liberale tjenesteydelser er en afgørende faktor for mikrovirksomheder og SMV'er til at bestemme efterspørgslen. Det skaber et endnu mere presserende behov for op- og omkvalificering, der også er rettet mod mindre udbydere af liberale tjenesteydelser.

4.4. Den indberettede dokumentation indikerer, at **liberale erhvervsdrivende inden for teknik, jura og økonomi har stor mulighed for at forbedre vækst og konkurrenceevne for bæredygtige forsyningskæder**. Dette udgør en del af erhvervenes potentielle (immaterielle) merværdi for den grønne omstilling. Sektoren for liberale tjenesteydelser kan også bidrage direkte til emissionsreduktioner. Emissioner kan reduceres med ca. 10 % ved at begrænse forretningsrejser, med 30 -40 % ved at anvende energi og varme på kontorer fra vedvarende energikilder, og med yderligere 15 % ved at vælge grønnere transportformer (vedvarende brændstoffer, elektriske køretøjer osv.) ([13]).

5. Opbygning af færdigheder og kompetencer til den grønne og den digitale omstilling

5.1. Beskæftigelse samt færdigheder og kompetencer er aspekter af den grønne omstilling af økonomien, som er fælles for alle gennemgribende omstillinger. Disse omstillinger skaber et behov for at observere, foregribe, skabe større opmærksomhed, tilpasse uddannelsestilbuddet, fremme omstillinger og gribe ind lokalt.

5.2. De ambitiøse EU-mål for miljø og bæredygtighed vil skabe nye erhverv og ændre eksisterende erhverv. **Denne proces vil uden tvivl påvirke omstændighederne for den videre udvikling af liberale tjenesteydelser**. Op- og omkvalificering, livslang læring samt bløde og tværfaglige færdigheder og kompetencer er afgørende for at sikre, at der er en tilstrækkeligt kvalificeret arbejdsstyrke for virksomheder til at imødekomme deres skiftende behov. Der skal tages højde for eksisterende liberale erhvervsdrivendes roller og udviklingen af nødvendige færdigheder og kompetencer. Revisionen af klassifikationen af europæiske færdigheder, kompetencer, kvalifikationer og erhverv (ESCO) omfatter 571 grønne færdigheder, tværfaglige færdigheder og videnkoncepter, som er i overensstemmelse med Cedefops definition af grønne færdigheder ([14]). Der er behov for en målrettet indsats for at skabe »overensstemmelse« mellem eksisterende bæredygtighedskrav og faglige kvalifikationer og job, hvilket ikke bliver nemt.

5.3. Digitaliseringen kan udbygge eksisterende faglige profiler, styrke tværfagligt samarbejde med andre erhverv og, såfremt kriterierne i Rommanifestet opfyldes ([15]), fremme nye erhverv inden for rammerne af et system, som er under udvikling. Desuden vil digitaliseringen forstærke den løbende kommercialisering af liberale tjenesteydelser og forandre traditionelle liberale erhverv. Først og fremmest **kan den digitale og den grønne omstilling betragtes som »en dobbelt omstilling«**, fordi de går hånd i hånd og kan forstærke hinanden.

5.4. **Mere effektiv anvendelse af EU-midler på mere koordineret vis og investering i uddannelse og færdigheder** på nationalt plan ([16]) (f.eks. til at støtte tiltag under **pagten for færdigheder, akademier for færdigheder inden for nettonulindustri og storstilede færdighedspartnerskaber**) kan hjælpe med at tilpasse uddannelse og erhvervsuddannelse til efterspørgslen efter færdigheder og kompetencer. Det er vigtigt fortsat at styrke erhvervsrettede uddannelsers rolle og profil, så man kan uddanne folk i grundlæggende, ledelsesmæssige, tværgående og STEM-baserede færdigheder tidligt i forløbet. Desuden skal erhvervsrettet uddannelse positioneres bedre og anerkendes som en drivkraft for produktivitet og innovation.

([10]) COM(2021) 385 final om status over og ajourføring af anbefalingerne til reformer af reguleringen af liberale erhverv fra 2017.

([11]) ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE – 2023 Annual Single Market Report: Single Market at 30 (foreligger ikke på dansk)

([12]) Kilde til handel med lande uden for EU: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_international_trade_in_other_business_services. Kilde til overvejelser om handel inden for EU: baseret på Eurostats database over international handel med varer. Kategorier, der tages i betragtning er: »Tjenesteydelser: Finansielle tjenesteydelser«, »Tjenesteydelser: Liberale tjenesteydelser og ledelsesrådgivning«, »Tjenesteydelser: Tekniske, handelsrelaterede og andre erhvervstjenester«: https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/database.

([13]) Det Verdensøkonomiske Forum, *Net-Zero Challenge: The Supply Chain Opportunity,* januar 2021, s. 39, kan findes på: https://www.weforum.org/publications/net-zero-challenge-the-supply-chain-opportunity/.

([14]) Cedefop (2012), *Green skills and environmental awareness in vocational education and training*, Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse, Luxembourg: https://www.cedefop.europa.eu/files/5524_en.pdf. Grønne færdigheder kan defineres som »den viden, de evner, de værdier og de holdninger, der er nødvendige for at leve i, udvikle og støtte et samfund, som mindsker menneskelige aktiviteters indvirkning på miljøet«. Grønne færdigheder omfatter færdigheder inden for energisyn (i forbindelse med informationsfærdigheder) og færdigheder relateret til uddannelse af personale i genvindingsprogrammer eller farligt affald (i forbindelse med kommunikation, samarbejde og kreativitet). Grøn viden omfatter bæredygtige monteringsmaterialer og udledningsstandarder (i forbindelse med ingeniørarbejde, produktion og byggeri). Se (også vedr. klassificeringsmetoden): https://esco.ec.europa.eu/en/about-esco/publications/publication/green-skills-and-knowledge-concepts-labelling-esco.

([15]) En ny vision for Europa: https://www.romemanifesto.eu/.

([16]) *Årsrapport om det indre marked og konkurrenceevnen 2024*.

5.5. **Tilskyndelse til partnerskaber kan føre til stordriftsfordele, som vil øge konkurrenceevnen for udbydere af liberale tjenesteydelser**. Dette forventes især at være relevant i sammenhænge, hvor SMV'er, familieforetagender og mikrovirksomheder opererer, og hvor automatisering af bestemte job kan være med til at hindre udviklingen af konkrete færdigheder. Arbejdsmarkedets parter og faglige organisationer (navnlig på arbejdsgiversiden) er vigtige for udformningen og tilvejebringelsen af erhvervsrettet uddannelse. STEM-karrierer og -fag samt iværksætteri bør ligeledes fremmes blandt unge, navnlig blandt kvinder og piger. Generelt bør nationale politiske beslutningstagere på alle niveauer lægge vægt på investeringer i effektiv erhvervsvejledning. Værktøjer på EU-plan såsom fælles uddannelsesrammer kan også være yderst nyttige for bestemte erhverv og områder, f.eks. ingeniørvirksomhed.

5.6. **Det er vigtigt at omdefinere universitetsuddannelser, der har til formål at give den studerende nogle faglige kvalifikationer**, hvis man vil fremme integrationen mellem erhvervsmæssige færdigheder og undervisningsprogrammer. Inddragelse af fagfolk i fastlæggelsen af kursusforløbs indhold vil gøre kurserne mere tværfaglige og mere åbne over for sociale og markedsmæssige dynamikker. Derudover er det vigtigt at fremme anvendt forskning, f.eks. gennem ph.d.-studier inden for industrien, for at skabe højt specialiserede jobprofiler. En tilpasning af universitetsuddannelsesprogrammerne på tværs af medlemsstaterne og koordinering heraf på europæisk plan kan forbedre unge fagfolks viden, uddannelse og kvalifikationer på samme måde som Europa-Kommissionens initiativer, der blev fremlagt i marts 2024 ([17]). Etablering af et europæisk universitetsnetværk kan også være medvirkende til dette. Der bør samtidig lægges særlig vægt på personer med handicap eller særlige behov med fokus på lige muligheder, således at ingen lades i stikken.

6. Udfordret af mangel på færdigheder og kompetencer

6.1. Det er en systemisk udfordring at ændre færdigheder og kompetencer til den grønne omstilling. Der foreligger dokumentation ([18]) for, at den grønne omstilling forventes at indebære omfattende omkvalificering uanset de involverede sektorers teknologiske karakteristika. Overordnet set hænger det sammen med behovet for en klar definition af »grønne« erhverv og tilvejebringelse af uddannelse på forskellige niveauer (f.eks. videregående uddannelse, praktik, livslang læring mv.) for at udfylde kvalifikationskløfter og fremme indsatsen for opskalering både på udbudssiden (faglige partnerskaber på EU-plan eller lokalt) og på efterspørgselssiden (f.eks. mindre virksomheder, netværk eller regionale partnerskaber). I nogle erhverv, bl.a. STEM-erhverv, forventes kønsligestilling at være et særligt relevant aspekt ved politikudformning. Den grønne omstilling omfatter også oprettelse af nye erhverv (CO_2-revisorer, specialister i CO_2-fangst,-anvendelse og -lagring, klimaadvokater, ESG-certificerings- og revisionseksperter osv.). Uddannelsessektoren skal afspejle efterspørgslen efter disse nye erhverv og bør tilskyndes til at skabe nye eller forny eksisterende læseplaner for at imødekomme denne efterspørgsel. **Generelt bør manglen på færdigheder og kompetencer afhjælpes ved hjælp af specifikt udformede politikker frem for brede »universalløsninger«**.

6.2. Europa skal være attraktiv og åben for talenter og udbydere af liberale tjenesteydelser både inden for sine egne grænser og fra lande uden for EU. Kommissionens forslag til en forordning om en talentpulje ([19]) (med henblik på at oprette den første fælles IT-platform for arbejdsgivere og jobsøgende fra tredjelande) kan også være et godt redskab til at tiltrække udbydere af liberale tjenesteydelser fra lande uden for EU. For at imødekomme den stigende efterspørgsel efter omskolede arbejdstagere og »nye« færdigheder skal der imidlertid tages hensyn til kvaliteten af den faglige uddannelse og undervisning og til en omlægning af strategiske værdikæder i overensstemmelse med den grønne omstilling.

6.3. I kølvandet på den igangværende omstilling følger andre udfordringer, som også kan omfatte eksisterende problemstillinger i forbindelse med tilvejebringelse af liberale tjenesteydelser. Dette omfatter hindringer for anerkendelse af kvalifikationer, som skal fjernes for at bidrage til at fremme erhvervsmæssig mobilitet og bremse manglen på færdigheder og kompetencer ([20]). Dette indgår i revisionen fra 2013 af direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer ([21]) og i en særberetning fra Den Europæiske Revisionsret om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (2024) ([22]). **Det sætter fokus på nye problemstillinger, som skal håndteres videre i forbindelse med den grønne omstilling**.

([17]) Universitetspakken: https://education.ec.europa.eu/news/commission-presents-a-blueprint-for-a-european-degree.
([18]) https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/2f2543c2-c4b5-11ee-95d9-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-304842685.
([19]) Forslag til forordning om oprettelse af en EU-talentpulje: https://home-affairs.ec.europa.eu/regulation-establishing-eu-talent-pool_en.
([20]) Kommissionsformand Ursula von der Leyens tale om Unionens tilstand, 2022.
([21]) EUT L 354 af 28.12.2013, s. 132, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2013:354:TOC Directive 2013/55/EU.
([22]) https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-10/SR-2024-10_da.pdf.

7. **Forbindelser til andre igangværende udtalelser**

Denne udtalelse er udarbejdet i nøje koordinering med udtalelsen TEN/836 om *Mangel på arbejdskraft og færdigheder inden for transport, energi, infrastruktur og den digitale sektor*. De to udtalelser supplerer hinanden, navnlig for så vidt angår deres fælles mål om at støtte og bidrage til gennemførelsen af handlingsplanen om manglen på arbejdskraft ([23]) og at afhjælpe misforholdet mellem udbudte og efterspurgte kvalifikationer i den dobbelte omstillingsproces.

Bruxelles, den 4. december 2024.

Oliver RÖPKE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([23]) Commission sets out actions to tackle labour and skills shortages - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission.